

CODE | EXPERTISECENTRUM VOOR ONTWIKKELING EN LEREN @THOMAS MORE

HET CHC-MODEL
TOEPASSING BIJ MEERTALIGEN

08.05.2014
Liesbet De Kerf en Charlotte Mostaert

ASSOCIATIE KU LEUVEN

The slide features a background image of a person jumping to catch a yellow balloon. On the left side, there is a vertical strip of five small images: a hand holding a pen, a person's face, a person's hands, a person's face, and a person's hands. The CODE logo is at the top left, and the KU Leuven logo is at the bottom right.

VOORSTELLING CODE

Code is het multidisciplinaire expertisecentrum van Thomas More voor **ontwikkeling** en **leren**.

2 CHC bij meertaligen

CODE
@THOMAS MORE

A group of approximately 20 people, mostly young adults, are posing for a group photo. They are holding up various items, including papers and small objects. The background is a plain white wall.

OPDRACHT CODE

3 CHC bij meertaligen

CODE
@THOMAS MORE

The diagram shows three circular nodes connected by arrows. The top-left node is labeled 'Wetenschappelijk onderzoek' and contains an image of a book. The top-right node is labeled 'Praktijk in gezondheid, wetzijn & onderwijs' and contains an image of a person. The bottom node is labeled 'Vorming, onderwijs & consultancy' and contains an image of a person. Arrows indicate a clockwise cycle between the nodes.

EXPERTISELIJNEN CODE

4 CHC bij meertaligen

CODE
@THOMAS MORE

INHOUD

1. Inleiding: meertaligheid
2. Intelligentieonderzoek bij meertaligen?
3. CHC, maar aangepast?
 - 3.1. Keuze subtests
 - 3.2. Afname met testmodificaties
 - 3.3. Geoptimaliseerd IQ
6. Casus Ayla

5 CHC bij meertaligen

CODE
@THOMAS MORE

MEERTALIGHEID IN CIJFERS

- Stijgend aantal meertaligen in het onderwijs: (onderwijsstatistieken 2011-2012)
 - 18,2% van de kinderen in het regulier kleuteronderwijs spreken thuis een andere taal dan het Nederlands
 - 15,6% van de kinderen in het regulier lager onderwijs spreken thuis een andere taal dan het Nederlands
 - 10,9% van de leerlingen in het regulier secundair onderwijs spreken thuis een andere taal dan het Nederlands

6 CHC bij meertaligen

CODE
@THOMAS MORE

MEERTALIGHEID IN CIJFERS

➤ Leerlingen van vreemde nationaliteit

	Regulier onderwijs	Buitengewoon onderwijs
Kleuteronderwijs	9,05%	12,11%
Lager onderwijs	7,55%	10,29%
Secundair onderwijs	6,53%	10,44%

Over-diagnose?

Belang van goede diagnostiek!

Nochtans komen taal- en leerstoornissen niet méér voor bij meertalige dan bij eentalige kinderen

7 CHC bij meertaligen

MEERTALIGE LEERLINGEN: WIE ZIJN ZE?

- De meesten zijn actief gestart met schooltaalverwerving (Nederlands) bij:
 - Instroom kleuteronderwijs
 - Instroom lager onderwijs

Fragment uit 'Meertaligheid, niet fout, maar feit' (door Koninklijke Kentalis, Nederland)

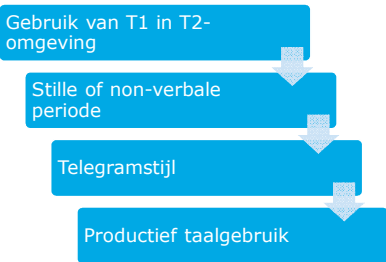
Beschrijf de taalsituatie van Filip:

- Welke taal/talen worden thuis aangeboden?
- Welke taal/talen worden op school aangeboden?
- Wat valt jou op in het taalgebruik van Filip?

8 CHC bij meertaligen

NORMALE TWEETAALVERWERVING

9 CHC bij meertaligen

NORMALE TWEETAALVERWERVING

DAT versus CAT

- **DAT: Dagelijks Algemeen Taalgebruik**
 - Informeel
 - Veel context
- **CAT: Cognitief Abstract Taalgebruik**
 - Formeel
 - Schools taalgebruik
 - Weinig context, abstract

10 CHC bij meertaligen

CODE
@THOMAS MORE

INHOUD

1. Inleiding: meertaligheid
2. Intelligentieonderzoek bij meertaligen?
3. CHC, maar aangepast?
 - 3.1. Keuze subtests
 - 3.2. Afname met testmodificaties
 - 3.3. Geoptimaliseerd IQ
6. Casus Ayla

11 CHC bij meertaligen

CODE
@THOMAS MORE

INTELLIGENTIEONDERZOEK BIJ MEERTALIGEN

- Welke intelligentietests gebruik je op dit moment voor meertaligen?
- Op welke moeilijkheden bots je?

12 CHC bij meertaligen

CODE
@THOMAS MORE

DOOR DE BOMEN HET BOS...

- Non-verbaal IQ? (WNV, SON,...)
- Non-verbale test aangevuld met een taalttest (bv. CELF)?
- Wechsler test met VIQ-PIQ?
- CHC?
- ...

13 CHC bij meertaligen

BATTERIJ VCLB: WISC-III

BCV	NCV	WISC III-subtests	Aanvulling
Gf	Inductie		SON-R 6-40 Analogieën SON-R 6-40 Categorieën WNV Matrix Redeneren WPPSI III Matrix redeneren (<8;.) WPPSI III Plaatjesconcepten (<8;.) KAIT Geheime Codes (> 14;.) KAIT Logisch Redeneren (> 14;.)
	Redeneren		KAIT Logisch Redeneren (> 14;.)
	Kwantitatief redeneren		
Gq	Wiskundige kennis		
	Wiskundige prestaties	Rekenen	

14 CHC bij meertaligen

BATTERIJ VCLB: WISC-III

BCV	NCV	WISC III-subtests	Aanvulling
Gc	Algemene kennis	Informatie	
	Taalontwikkeling	Begrijpen Overeenkomsten	CELF 4 Semantische Relaties (>9;.) CELF 4 Zinnen Formuleren KAIT Definities (> 14;.)
	Lexicale kennis	Woordkennis	WPPSI III Woordredeneren (<8;.) WPPSI III Receptieve Woordenschat (<8;.) WPPSI III Raaispel Binnenem (<8;.) CELF 4 Actieve Woordenschat (<9;.) KAIT Dubbele Betekenissen (> 14;.)
	Luisteren		CELF 4 Begrijpen & Aanwijzingen (< 12;.) CELF 4 Tekstbegrip CELF 4 Zinnen begrijpen (<8;.) KAIT Auditief Begrip (> 14;.)
	Grammaticale vaardigheid		CELF 4 Woordstructuur (<8;.) CELF 4 Zinnen Samenstellen (>9;.)
Gsm	Geheugenspan & Capaciteit werkgeheugen	Cijferreeksen	CELF 4 Reeksen Opsommen CELF 4 Cijfers Herhalen CELF 4 Zinnen Herhalen WNV Ruimtelijke Oriëntatie

15 CHC bij meertaligen

BATTERIJ VCLB: WISC-III

BCV	NCV	WISC III-subtests	Aanvulling
Gv	Visuele voorstelling	Blokpatronen Plaatsjes Ordenen	SON-R 4-60 Mozaïeken SON-R 4-60 Patronen
	Visual closure: snelheid	Figuurleggen	
	Visual closure: flexibiliteit	Onvolledige Tekeningen	
	Visueel Geheugen		KAIT Geheugen voor Blokpatronen (≥ 14j.)
	Scanning	Doolhoven	
Ga	Fonologisch coderen: analyse & synthese		CELF 4 Fonologisch Bewustzijn (≤ 8j.) DST Klanksplitsing DST Letterverwisseling

16 CHC bij meertaligen

BATTERIJ VCLB: WISC-III

BCV	NCV	WISC III-subtests	Aanvulling
Glr	Associatief geheugen		KAIT Symbolen leren (≥ 14j.) KAIT Symbolen leren uitgestelde reproductie (≥ 14j.)
	Geheugen voor betekenisvolle geheugen		KAIT Auditief begrip uitgestelde reproductie (≥ 14j.)
	Vrije reproductie		
	Waarheid associëren		DST Taalkundige Begrippen CELF 4 Woordassociaties
	Woordvinding		CELF 4 Snel Benoemen Tijd CELF 4 Snel Benoemen Fouten DST Letters Benoemen DST Plaatsjes Benoemen
	Woordvloeiendheid		DST Woordenschat
Gs	Prestatiesnelheid	Substitutie	
	Perceptuele snelheid	Symbolen Vergelijken	

17 CHC bij meertaligen

EN WAT BIJ MEERTALIGEN?

Is het zinvol om ons bij deze doelgroep aan deze testbatterij te houden?

Wat met Gc?

18 CHC bij meertaligen

GEKRISTALLISEERDE INTELLIGENTIE

- Opgebouwd uit de volgende nauwe cognitieve vaardigheden:

Taalontwikkeling	Geografische kennis
Lexicale kennis	Communicatievaardigheid
Luisteren	Communicatieve vaardigheden
Algemene kennis	Grammaticale vaardigheid
Culturele kennis	Kennis van vreemde talen
Wetenschappelijke kennis	Geschiktheid voor vreemde talen

Sterk cultureel en talig geladen!

19 CHC bij meertaligen

TAALBEHEERSING EN CULTURELE LADING

(MAGEZ & STINISSEN, 2010)

- Graad van vereiste taalbeheersing: testinstructie en testrespons
- Culturele lading: 'westers cultuurpatroon'

bv. Wechsler-schalen (WPPSI-R, WPPSI-III, WISC-III, WAIS-III)
(Magez & Stinissen, 2010)

20 CHC bij meertaligen

TB = taalbeheersing
CL = culturele lading

Gc	WPPSI-R		WPPSI-III		WISC-III		WAIS-III	
	TB	CL	TB	CL	TB	CL	TB	CL
IN	H	H	H	H	H	H	H	H
BG	H	H	H	H	H	H	H	H
WO	H	H	H	H	H	H	H	H
OV	M	M	H/M	H/M	M	M	M	M
WR	-	-	H	H	-	-	-	-
RW	-	-	H	H	-	-	-	-
PB	-	-	H	H	-	-	-	-

(Magez & Stinissen, 2010)

21 CHC bij meertaligen

TB = taalbeheersing
 CL = culturele lading

Gc

	WPPSI-R		WPPSI-III		WISC-III		WAIS-III	
Subtest	TB	CL	TB	CL	TB	CL	TB	CL
IN	H	H	H	H	H	H	H	H
BG	H	H	H	H	H	H	H	H
WO	H	H	H	H	H	H	H	H
OV	M	M	H/M	H/M	M	M	M	M
WR	-	-	H	H	-	-	-	-
RW	-	-	H	H	-	-	-	-
PB	-	-	H	H	-	-	-	-

Is het zinvol om Gc mee op te nemen in een testbatterij voor meertaligen?

(Magez & Stinissen, 2010)
©THOMAS MORE

22
CHC bij meertaligen

ARGUMENTEN PRO

Hoge correlatie tussen Gc en leesvaardigheid voor (McGrew & Wendling, 2010):

- Technisch lezen (bij 14- tot 19-jarigen)
 - Matige correlatie bij 6- tot 13-jarigen
- Leesbegrip (bij 6- tot 19-jarigen)

Correlatie tussen Gc en spellingvaardigheid neemt toe vanaf 7 jaar (Flanagan, Ortiz, Alfonso & Mascolo, 2006)

23
CHC bij meertaligen

ARGUMENTEN PRO

Hoge correlatie tussen Gc en rekenvaardigheden voor (McGrew & Wendling, 2010):

- Basisrekenvaardigheden (bij 6- tot 19-jarigen)
- Logisch redeneren (bij 9- tot 19-jarigen)

→ Gc speelt een centrale rol in de ontwikkeling van schoolse vaardigheden!

24
CHC bij meertaligen

INHOUD

1. Inleiding: meertaligheid
2. Intelligentieonderzoek bij meertaligen?
3. CHC, maar aangepast?
 - 3.1. Keuze subtests
 - 3.2. Afname met testmodificaties
 - 3.3. Geoptimaliseerd IQ
6. Casus Ayla

25 CHC bij meertaligen

AANPASSING 1: KEUZE SUBTESTS

26 CHC bij meertaligen

SELECTIE SUBTESTS

Mag je subtests vervangen?
Nee, maar...

- Normeringskwaliteit
- Validiteit en betrouwbaarheid
- Verschillende NCV's
- Uit niet te veel verschillende tests

27 CHC bij meertaligen

SELECTIE SUBTESTS

Mag je subtests vervangen?
Nee, maar...

- Al testgegevens beschikbaar
- Een test kan niet afgenomen worden
- Wees je bewust van inhoud, bv. Zinnen herhalen i.p.v. Reeksen opsommen

28 CHC bij meertaligen

SELECTIE SUBTESTS

Specifieke criteria voor meertaligen:

- Linguïstische vereisten en culturele lading (Magez & Stinissen, 2006)
- Indien mogelijk: instructie visueel ondersteund

Belang flexibiliteit/op maat werken!!

Denk aan de dominantie van CAT-taal in tests!

29 CHC bij meertaligen

LINGUIÏSTISCHE VEREISTEN EN CULTURELE LADING (MAGEZ & STINISSEN, 2010)

bv. visuele informatieverwerking

Subtest	WPPSI-R		WPPSI-III		WISC-III		WAIS-III	
	TB	CL	TB	CL	TB	CL	TB	CL
FL	L	H	L	H/M	L	H	L	H
PO	-	-	-	-	M	M	M	M
BP	L	L	L	L	L	L	L	L
OT	L	M	L	L/M	L	M	L	M

30 CHC bij meertaligen

LINGUIÏSTISCHE VEREISTEN EN CULTURELE LADING (MAGEZ & STINISSEN, 2010)

bv. visuele informatieverwerking

Kan interessante, aanvullende informatie opleveren.

Subtest	WPPSI-R		WPPSI-III		WISC-III		WAIS-III	
	TB	CL	TB	CL	TB	CL	TB	CL
FL	L	H	L	H/M	L	H	L	H
PO	-	-	-	-	M	M	M	M
BP	L	L	L	L	L	L	L	L
OT	L	M	L	L/M	L	M	L	M

31 CHC bij meertaligen

INSTRUCTIE VISUEEL ONDERSTEUND

Let op: door visuele ondersteuning schakel je taal niet uit! Testleider en proefpersoon dienen nog steeds te communiceren met elkaar! (Ortiz, 2011)

Subtest Substitutie (WNV)

32 CHC bij meertaligen

AANGEPASTE BATTERIJ WISC-III

BCV	NCV	WISC III-subtests	Aanvulling
Gf	Inductie		SON-R 6-40 Analogieën SON-R 6-40 Categorieën WNV Matrix Redeneren WPPSI III Matrix redeneren (c8j) WPPSI III Plaatjesconcepten (c8j) XAIT Geheime Codes (z 14j)
	Redeneren		XAIT Logisch Redeneren (z 14j)
	Kwantitatief redeneren		
Gq	Wiskundige kennis		
	Wiskundige prestaties	Rekenen	

33 CHC bij meertaligen

AANGEPASTE BATTERIJ WISC-III

BCV	NCV	WISC III-subtests	Aanvulling
Gc	Algemene kennis	Informatie	
	Taalontwikkeling	Begrijpen Overgenomen	CELF-4 Semantische Relaties (≥ 9); CELF-4 Zinnen Formuleren KAIT-Definities (≥ 14); CELF Woordcategorieën
	Lexicale kennis	Woordkennis	WPPSI III Woordreeksen (≤ 8); WPPSI III Receptieve Woordenschat (≤ 8); WPPSI III Plaatsjes Benoemen (≤ 8); CELF-4 Actieve Woordenschat (≥ 9); KAIT Dubbele Benoemingen (≥ 14); CELF-4 Definities van woorden
	Luisteren		CELF-4 Begrijpen & Aanvullingen (≤ 12); CELF-4 Tekstbegrip CELF-4 Zinnen Begrijpen (≤ 8); KAIT Auditief Begrip (≥ 14);
	Grammaticale vaardigheid		CELF-4 Woordstructuur (≤ 8); CELF-4 Zinnen Samenstellen (≥ 9);
Gsm	Geheugenspan & Capaciteit werkgeheugen	Cijferreeksen	CELF-4 Reeksen Opsommen CELF-4 Cijfers Herhalen CELF-4 Zinnen Herhalen KVV Ruimtelijke Oriëntatie 15 woorden

34 CHC bij meertaligen

AANGEPASTE BATTERIJ WISC-III

BCV	NCV	WISC III-subtests	Aanvulling
Gv	Visuele voorstelling	Blokpatronen Plaatsjes Ordenen	SON-R 4-60 Mozaïeken SON-R 4-60 Patronen
	Visual closure; snelheid	Figuurleggen	
	Visual closure; flexibiliteit	Onvolledige Tekeningen	
	Visueel Geheugen		KAIT Geheugen voor Blokpatronen (≥ 14);
	Scanning	Doelhoven	
Ga	Fonologisch coderen: analyse & synthese		CELF-4 Fonologisch Bewustzijn (≤ 8); DST Klanksplitsing DST Letterverwisseling

35 CHC bij meertaligen

AANGEPASTE BATTERIJ WISC-III

BCV	NCV	WISC III-subtests	Aanvulling	15 woorden
Glr	Associatief geheugen		KAIT Symbolen Ieren (≥ 14); KAIT Symbolen Ieren uitgestelde reproductie (≥ 14);	
	Geheugen voor betekenisvolle gehelen		KAIT Auditief begrip uitgestelde reproductie (≥ 14);	
	Vrije reproductie			
	Vlotheid associëren		DST Taalkundige Begrijpen CELF-4 Woordassociaties	
	Woordvinding		CELF-4 Snel Benoemen Tijd CELF-4 Snel Benoemen Fouten DST Letters Benoemen DST Plaatsjes Benoemen	
	Woordvloeiendheid		DST Woordenschat	
Gs	Prestatiesnelheid	Substitutie		
	Perceptuele snelheid	Symbolen Verrijken		

36 CHC bij meertaligen

WIJZIGINGEN TESTBATTERIJ?

- Kernscore CELF-IV: DW, WC, ZF (Gc), ZH (Gsm)
- Gsm: toevoegen Zinnen herhalen (KS) en Ruimtelijke oriëntatie (visueel vs. auditief)
- Glr: toevoegen Woordassociaties
- Gsm en Glr: toevoegen 15 woorden (aanvullend)
- Gc: toevoegen Tekstbegrip/Auditief begrip
- (Leerstoornissen: belang fonologische vaardigheden binnen Gsm, Ga en Glr)

37 CHC bij meertaligen

BCV-INDEX BEREKENEN

De BCV-index zoekt men op in de tabel waarbij de BCV het beste aansluit:

- voor Gf: TIQ (SON 6-40) of Gf-index (KAIT) of PO-index (WAIS-IV) of PIQ (WPPSI-III)
- voor Gc: VB-index of VIQ (Wechslerschalen) of Gc-index (KAIT)
- voor Gv: PO-index of PIQ (Wechslerschalen) of Gf-index (KAIT)
- voor Gsm, Ga en Glr : WG-index CELF of WG-index WAIS-IV
- voor Gs: VS-index (Wechslerschalen)

38 CHC bij meertaligen

INHOUD

1. Inleiding: meertaligheid
2. Intelligentieonderzoek bij meertaligen?
3. CHC, maar aangepast?
 - 3.1. Keuze subtests
 - 3.2. Afname met testmodificaties
 - 3.3. Geoptimaliseerd IQ
6. Casus Ayla

39 CHC bij meertaligen

AANPASSING 2: AFNAME MET TESTMODIFICATIES

40 CHC bij meertaligen

AFNAME: AANPASSEN BIJ MEERTALIGEN?

Knelpunten in het gebruik van genormeerd testmateriaal
(Laing & Kamhi, 2003)

Inhoudelijke/ culturele bias	Taalkundige bias	Psychometrische bias
<ul style="list-style-type: none"> Wanneer testitems, methodes of procedures gebaseerd zijn op de idee dat alle kinderen dezelfde woordenschat en concepten hebben geleerd of gelijkaardige ervaringen delen 	<ul style="list-style-type: none"> Eigen taal van de testleider Taal waarin het kind verwacht wordt te antwoorden Noodzakelijke basis aan CAT-taal 	<ul style="list-style-type: none"> Eentalige normgroep niet representatief voor meertaligen Bestaande tests met normering voor anderstalige kinderen <ul style="list-style-type: none"> • bv. Taaltoets Alle Kinderen (Verhoeven, 2001; Vlaamse normering, Manders et al., 2009) → bedenkingen?

41 CHC bij meertaligen

CASUSVOORBEELD

Canan

- 6-jarig meisje - 3e kleuterklas
- Taalmoeilijkheden op school

> Receptief
 > Expressief

Afname subtest voor passieve woordenschat (uit Taaltoets Alle Kinderen) → ruwe score = 48

- T.o.v. eentalige kinderen: pc < 10
- T.o.v. anderstalige kinderen: pc 50

42 CHC bij meertaligen

AFNAME: AANPASSEN BIJ MEERTALIGEN?

Alternatieve testprocedures

- Statisch onderzoek
 - Testmodificaties
- Dynamisch onderzoek
 - Test-Teach-Retest
- Niet-gestandaardiseerd onderzoek

43 CHC bij meertaligen

AFNAME: AANPASSEN BIJ MEERTALIGEN?

Alternatieve testprocedures

- Statisch onderzoek
 - Testmodificaties: aanpassen van bestaand (genormeerd) testmateriaal (zie o.m. Laing & Kamhi, 2003)
 - Instructie herformuleren/uitbreiden
 - Herhalen van de instructie in de moedertaal van het kind
 - Extra voorbeelditems voorzien
 - Extra responstijd voorzien
 - Antwoorden in dialect of thuistaal aanvaarden
 - Laat incorrecte antwoorden toelichten
 - Ondersteun met concreet materiaal
 - Testen voorbij plafond

44 CHC bij meertaligen

CASUSVOORBEELDEN

Azra

- Taak: Receptieve woordenschat (WPPSI-III)

Afname	Ruwe score	Geschaalde score
Strikte afname	10	5
Met testmodificaties (instructie herhalen in moedertaal, Turks)	17	8

Yassine

- Gebruik van handpop
- Gebruik van vingerpop

45 CHC bij meertaligen

AFNAME: AANPASSEN BIJ MEERTALIGEN?

Wetenschappelijke evidentie voor het gebruik van testmodificaties

- Gebruik van CELF-4-NL (Vansteelandt & Vercruyse, 2012)
 - Gebruikte modificaties bij afname:
 - Extra instructie
 - Instructie herhalen (eventueel in de thuistaal)
 - Extra oefenvoorbeelden
 - Spreken met extra intonatie, belangrijke woorden benadrukken
 - Bijvragen stellen
 - Gebruikte modificaties bij scoren:
 - Antwoorden in de thuistaal aanvaarden
 - Omschrijvingen mochten non-verbaal ondersteund/verduidelijkt worden

46 CHC bij meertaligen

AFNAME: AANPASSEN BIJ MEERTALIGEN?

Wetenschappelijke evidentie voor het gebruik van testmodificaties

- Proefopzet en resultaten

	Strikte score	Flexibele score	
Strikte afname	x	x	Kleiner effect
Flexibele afname	x	x	

- Meer effect van flexibele afname dan van flexibel scoren
- Grotere spreiding in de resultaten bij flexibele afname

47 CHC bij meertaligen

AFNAME: AANPASSEN BIJ MEERTALIGEN?

Wetenschappelijke evidentie voor het gebruik van testmodificaties

- Gebruik van WPPSI-III (Antonissen, 2014)
 - Gebruikte modificaties bij afname:
 - Extra instructie
 - Instructie herhalen
 - Werken met prentmateriaal
 - Geen afbreekregel
 - Gebruikte modificaties bij scoren:
 - Geen

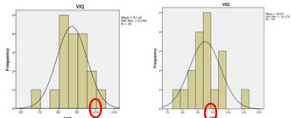

48 CHC bij meertaligen

AFNAME: AANPASSEN BIJ MEERTALIGEN?

Wetenschappelijke evidentie voor het gebruik van testmodificaties

- Resultaten WPPSI-III (3e kleuterklas en 1e leerjaar)
 - Significant hogere score voor VIQ en subtests Informatie en Woordredeneren
 - Grotere spreiding in resultaten
 - vb. VIQ

- Meertaligen scoorden significant lager dan populatie voor TIQ, VIQ, PIQ, BP, IN en WR

AFNAME: AANPASSEN BIJ MEERTALIGEN?

Alternatieve testprocedures

- Dynamisch onderzoek: paraplu-terme voor een wijde variëteit aan onderzoeksprocedures die méér dan het statisch niveau van prestatie bepaalt (Hasson & Botting, 2010)
 - Evalueren van de vaardigheden en leerbaarheid van het kind
 - Niet op zoek naar wat het kind al weet (voorkennis), maar wel HOE het iets leert
 - Via cognitieve processen

bv. Test-Teach-Retest: Woordassociaties (CELF-4-NL)

AFNAME: AANPASSEN BIJ MEERTALIGEN?

Alternatieve testprocedures

- Niet-gestandaardiseerd onderzoek
 - Louter kwalitatief

INHOUD

1. Inleiding: meertaligheid
2. Intelligentieonderzoek bij meertaligen?
3. CHC, maar aangepast?
 - 3.1. Keuze subtests
 - 3.2. Afname met testmodificaties
 - 3.3. Geoptimaliseerd IQ
6. Casus Ayla

52 CHC bij meertaligen

AANPASSING 3: GEOPTIMALISEERD IQ

53 CHC bij meertaligen

GEOPTIMALISEERD IQ

Onderzoek WPPSI-R

Minder cultuurgeladen subtests	Meer cultuurgeladen subtests
<ul style="list-style-type: none"> • Rekenen • Dierenhuis • Geometrische figuren • Blokpatronen • Onvolledige tekeningen 	<ul style="list-style-type: none"> • Informatie • Woordenschat • Begrijpen • Zinnen nazeggen • Doolhoven
Score autochtoon = Score allochtoon	Score autochtoon > Score allochtoon

54 CHC bij meertaligen

GEOPTIMALISEERD IQ

- Schatting totaal IQ o.b.v. subtests met lage culturele en lage taallading
- GO-IQ > TIQ → onderschatting?

55 CHC bij meertaligen

GEOPTIMALISEERD IQ WPPSI-III

- Subtests
 - Blokpatronen
 - Matrix redeneren OF Onvolledige tekeningen
 - Plaatjes concepten
 - Substitutie
- optellen en omzetten naar score van drie subtests
→ opzoeken in tabel PIQ

56 CHC bij meertaligen

GEOPTIMALISEERD IQ WISC-III

- Subtests
 - Rekenen
 - Blokpatronen
 - ~~Onvolledige tekeningen~~
 - Substitutie
 - *Analogieën*
(tegenover Gc/VIQ IN, OV, WO, BG)
- Rekenen en Overeenkomsten > Informatie en Woordenschat
- Verwerkingssnelheid

57 CHC bij meertaligen

VOORBEELD GEOPTIMALISEERD IQ ALINA, 10 JAAR (ARABISCH-NEDERLANDS)

- WISC-III
 - TIQ 84, [78-92]
 - VIQ 86, [79-95]
 - PIQ 86, [78-98]
- Subtests GO-IQ:
 - Rekenen: 10
 - Blokpatronen: 9
 - Substitutie: 8
 - Analogieën: 13
- Geoptimaliseerd IQ: 40 → 99, [89-110], percentiel 47
- Gc: 82, [74-96]

58 CHC bij meertaligen

VOORBEELD GEOPTIMALISEERD IQ ALINA, 10 JAAR (ARABISCH-NEDERLANDS)

- Gs: 97, [87-109]
- Rekenen en Overeenkomsten > Informatie en Woordenschat?
 - Rekenen: 10
 - Overeenkomsten: 9
 - Informatie: 8
 - Woordenschat: 8

59 CHC bij meertaligen

INHOUD

1. Inleiding: meertaligheid
2. Intelligentieonderzoek bij meertaligen?
3. CHC, maar aangepast?
 - 3.1. Keuze subtests
 - 3.2. Afname met testmodificaties
 - 3.3. Geoptimaliseerd IQ
6. Casus Ayla

60 CHC bij meertaligen

CASUS AYLA

- Ayla, 6;10 jaar, 3e kleuterklas bis, Turks-Nederlands
- Doorverwezen door school o.w.v. talige moeilijkheden (spreekt erg weinig, gebruikt veel gebaren)
- Krijgt leerstof niet geautomatiseerd, kan bv. kleuren, versjes niet uit het hoofd leren
- Hulpvraag:
 - Taalstoornis? Minderbegaafdheid? Taalachterstand?
 - Inzicht in sterktes en zwaktes in functie van gerichte adviezen (hoe aanpakken in klas, hoe dingen aanleren) en oriëntering volgend schooljaar (eerste leerjaar? buitengewoon onderwijs?)

61 CHC bij meertaligen

CASUS AYLA

Taalsituatie

- Vader: Turks (maar niet echt betrokken bij de opvoeding)
- Moeder: Turks + Nederlands
 - Moeder probeert zoveel mogelijk Nederlands met Ayla te spreken
 - Ervaart een tweestrijd tussen beide talen (eigen moedertaal versus schooltaal)

62 CHC bij meertaligen

CASUS AYLA

- Welke testen zou je afnemen binnen CHC?

63 CHC bij meertaligen

CASUS AYL: OPDRACHT

- Vul de werkbrochure in (WPPSI-III)
- Bereken indexen, totaal IQ en geoptimaliseerd IQ
- Bereken de kernscore
- Maak een analyse van sterktes en zwaktes
- Formuleer adviezen

64 CHC bij meertaligen

BIBLIOGRAFIE - BELANGRIJKSTE BRONNEN

- De Cleen, W., & Magez, W. (2010). *Intelligentiemeting in nieuwe banen: de integratie van het CHC-model in de psychodiagnostische praktijk*. Brasschaat: CAPvzw.
- Flanagan, D.P., & Alfonso, V. (2011). *Essentials of specific learning disability identification*. Hoboken (NJ): John Wiley & Sons.
- Flanagan, D.P. & Harrison, P.L. (2012). *Contemporary Intellectual Assessment*. New York: Guilford Press.
- Flanagan, D.P., McGrew, K.S., & Oritz, S.O. (2000). *The Wechsler Intelligence Scale and Gf-Gc Theory: A contemporary approach to interpretation*. Needham Heights, MA, US: Allyn & Bacon.
- Flanagan, D.P., Ortiz, S.O. & Alfonso, C.A. (2007). *Essentials of Cross-Battery Assessment, Second Edition*. Hoboken (NJ): John Wiley & Sons.
- Laing, S. P., & Kamhi, A. (2003). Alternative assessment of language and literacy in culturally and linguistically diverse populations. *Language, Speech and Hearing Services in Schools*, 34, 44-55.
- Magez, M. (2009). De I van IQ: IQ voor slimmies. *Caleidoscoop*, 21 (1), 35-39.
- Magez, W., & Stinissen, H. (2010). *Diagnostiek bij alloctonen: Schoolpsychologisch onderzoek met psychodiagnostische tests voor intelligentie en cognitieve vaardigheden*. Brussel: VCLB Service cvba.
- Link: <http://www.thomasmore.be/psychodiagnostisch-centrum/chc-platform-0>

65 CHC bij meertaligen

CODE | EXPERTISECENTRUM VOOR ONTWIKKELING EN LEREN @THOMAS MORE

Contact:

Liesbet De Kerf
liesbet.dekerf@thomasmore.be

Charlotte Mostaert
charlotte.mostaert@thomasmore.be

Jozef De Bomstraat 11
 2018 Antwerpen

Tel. 03 241 08 09
 e-mail: code@thomasmore.be
www.thomasmore.be/code

ASSOCIATIE KU LEUVEN
